

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1984/158

KARAR NO : 1984/422

ÖZET : Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunan ve 1402 sayılı Yasa'nın 13/b maddesinde öngörülen bağlantı koşulunu içeren suçlara ait davanın Askerî Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Kemal Coşkun ve arkadaşları.

O L A Y : Sanıkların 3.7.1978 günü Ankara Çankaya'da bulunan Güven Hastanesine silâhla girerek para ve mücevherat çaldıkları iddiası ile haklarında iddianame ve ek iddianamelerle TCY.nın 497/2.,493/2.,6136 Sayılı Yasa'nın 13.maddeleri uyarınca çeşitli kez cezalandırılmaları istemiyle haklarında kamu davası açılmıştır.

Ankara 4.Ağır Ceza Mahkemesi:29.1.1979 günü,Esas 1978/225,Karar 1979/19 sayılı ile;sanıklara atılı suçun hür demokratik düzeni,temel hak ve özgürlükleri ortadan kaldırmaya yönelik ideolojik amaçlı yaygın şiddet eylemlerinden olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi:Daha önce Askerî Savcılıkca aynı olayın sanığı olup,firarda bulunan Rıza Sarıkaya hakkındaki 10.12.1979 günlü,1979/4070 esas sayılı ek iddianame ile açılan davayı,Ankara 4.Ağır Ceza Mahkemesinden görevsizlik kararı verilerek gönderilen dava ile birleştirilerek,19.11.1980 günü,1980/91-386 sayılı ile; "Dava konusu edilen eylemin 3.7.1978 tarihinde işlendiği iddia olunması ve 1402 Sayılı Yasa'nın 13.maddesinin 2301 Sayılı Yasa ile değiştirilerek sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önceki eylemlerle ilgili davaların,sanıkların görülmekte olan ve bu süre içerisinde işlenen fiillerle alakalı başkaca soruşturma ve davaları olmadığı ahvalde sıkıyönetim mahkemelerinde bakılmayacağı hükme bağlandığından" biçimindeki gerekçe ile görevsizlik kararı vererek dosyayı Ankara 4.Ağır Ceza Mahkemesine göndermiştir.

Ankara 4.Ağır Ceza Mahkemesi;dava dosyasını yeniden esasına kaydederek yargılamayı sürdürmüş,6.2.1984 günü,Esas 1981/37,Karar 1984/18 sayılı ile;Sanıklar Zeki Budak, Hamili Yıldırım,Orhan Yıldırım,Bahri Yıldırım,Ahmet Tuncer,Feride Yıldırım,Şüküfe Yıldırım ve Şükran Yıldırıma atılı suçları işlediklerine dair yeterli kesin ve kanaat verici bir delile rastlanmadığından beraatlerine,diğer sanıkların ise cezalandırılmalarına

.../...

ulu

karar vermiş, sanıklardan Ekrem Ertürk ile diğer sanıklar Yılmaz Çınar ve Haydar Gözlü vekillerinin temyiz istemi üzerine konuyu inceleyen Yargıtay 6.Ceza Dairesi, Ankara 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 29.1.1979, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin 19.11.1980 günlü kararları arasında çıkan olumsuz görev uyuşmazlığı usulen giderilmeden duruşmaya devamla hüküm kurulmasını yasaya aykırı bularak hükmün bozulmasına karar vermiştir.

Ankara 4.Ağır Ceza Mahkemesi; 21.9.1984 günü, 1984/163-164 sayı ile; Bozmaya uyarak, tüm sanıklar yönünden uyuşmazlığın çözümlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmek üzere C.Savcılığı'na tevdiine karar vermiş, dosya Ankara C.Savcılığı'nın 24.9.1984 günlü, Esas 1978/2005 sayılı müzekkeresi ekinde Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü; Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y.İsmet Ayer, Mustafa Aksoy, Türkân Güven, Necati Karakış, Yavuz T.Özgen ve Muammer Aksüt'ün katılmaları ile yaptığı 8.10.1984 günlü toplantıda, geçici raportör Hâkim Tulez Barutoğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Önder Ayhan'ın Askerî Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Olay, sanıkların 3.7.1978 günü Ankara Çankaya'da bulunan Güven Hastanesi'ne silâhla girerek, para ve mücevherat çalmalarından dolayı haklarında TCK.nun 497/2. ve 493/2. ve 6136 Sayılı Yasa'nın 13.maddeleri uyarınca çeşitli kez cezalandırılmaları istemiyle kamu davası açılması üzerine, Adli ve Askerî yargı yerlerince görevsizlik kararları verilmesi, iki ayrı yargı yerinin kesinleşen görevsizlik kararları arasında olumsuz görev uyuşmazlığı doğmasına rağmen, dosya kendisine tekrar gelen Adli Yargı yerinin davayı yeniden esasına kaydederek sonuçlandırması, bir kısım sanıkların temyiz istemi nedeni ile konuyu inceleyen Yargıtay 6.^{Ceza} Dairesi'nin olumsuz görev uyuşmazlığı usulen giderilmeden hüküm kurulmasını yasaya aykırı görerek, hükmün bozulmasına karar vermesinden ibarettir.

Ancak; özün incelenmesine geçmeden önce, yonteme ilişkin bazı hususların çözümlenmesi gerekmektedir.

1-) Sanıklardan Rıza Sarıkaya dışında kalanlar hakkında Adli Yargı yerince açılan kamu davasında, Ankara 4.Ağır Ceza Mahkemesi'nce görevsizlik kararı verilerek dos-

.../...

ulu

ya Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'ne gönderilmiştir. Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi, daha önce Askeri Savcılığın 10.12.1979 günlü, 1979/4070 esas sayılı iddianamesi ile aynı olay nedeniyle kamu davası açılan Rıza Sarıkaya'ya ilişkin dava dosyasını Ankara 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nden görevsizlik kararı ile gelen dosya ile birleştirerek, tüm sanıklar hakkında görevsizlik kararı vermiştir.

Bu durumda, Ankara 4. Ağır Ceza Mahkemesi ile, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 Sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen olumsuz görev uyumsuzluğu, daha önce hakkında Adli Yargı yerinde açılmış bir dava ve dolayısıyla verilmiş bir görevsizlik kararı bulunmayan sanık Rıza Sarıkaya dışındaki diğer sanıklar yönünden oluşmuştur.

2-) Ankara 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nce sanıklardan Yılmaz Çınar, Haydar Gözlü ve Ekrem Ertürk dışındaki sanıklar hakkında verilen beraat ve mahkûmiyet ile sanık Haydar Gözlü'ye atılı 6136 Sayılı Yasa'nın 13. maddesine aykırı davranma suçundan verilen beraate ilişkin kararlar taraflarca temyiz edilmemek sureti ile kesin hüküm durumunu almıştır.

3-) Yargıtay 6. Ceza Dairesi incelemesini, yalnızca temyiz yoluna başvuruda bulunan sanıklar Yılmaz Çınar, Haydar Gözlü ve Ekrem Ertürk'e ilişkin mahkûmiyet kararları ile hürriyeti bağlayıcı cezalarının miktarı itibari ile CMUK'nun 305. maddesi uyarınca resen temyiz incelemesine tabi bulunan sanık Kemal Coşkun ve Dilaver Yıldırım'ın gasp suçu nedeni ile verilen mahkûmiyet kararları yönünden yaparak 27.6.1984 günlü, 1984/2583-5607 sayılı ilâmı ile hükmün adı geçenler bakımından bozulmasına karar vermiştir.

Özün incelemesine gelince; Sanıklara atılı suçlar, Ankara ili'ne kapsamına alarak onüç ilde 26.12.1978 günü ilân edilen sıkıyönetimden önceki üç ayın dışında, 3.7.1978'de işlenmiştir.

İncelenen dosya içeriğinde yer alan PKK (Apocular) adlı örgüte ait Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'nca düzenlenen 20.5.1981 günlü, 1981/346 Esas sayılı iddianameden; bu olayın sanıkları olan Hamili Yıldırım ve Rıza Sarıkaya'nın anılan örgütün üyesi oldukları ve yukarıda belirtilen iddianamede sanık olarak yer aldıkları, D.D:413'deki Elazığ Emniyet Müdürlüğü'ne ait 19.11.1979 günlü, 5352 sayılı yazıdan sanıklar Hamili Yıldırım ve Ali Dursun'un (UKO) Ulusal Kurtuluş Ordusu adlı yasa dışı bir örgütün mensubu buldukları, yine D.D:427'deki Ankara Emniyet Müdürlüğüne ait gizli kayıtlı 9.1.1980 günlü, 03776 sayılı yazıdan sanıklar Rıza Sarıkaya, Hamili Yıldırım, Ekrem Ertürk, Kemal Coşkun ve Dilaver Yıldırım adlı sanıkların Güven Hastanesi'ni soyma

.../...

ulay

eylemlerinin Kürdistan İşçi Partisi (PKK) adlı örgüt adına yapılmış olduğunun bildirilmiş olması karşısında, tüm belge ve bulgular birlikte değerlendirilerek, olayın organize ve örgütsel olduğu ve bu yönü ile sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunduğu belirlenmektedir.

Suçun, 1402 Sayılı Yasa'nın 13/a maddesinde öngörülen süre dışında işlenmesine karşın, sanıkların yasa dışı örgüt mensubu olduklarının (PKK, UKO) belirlenmesi ve anılan örgütlerin davalarına sıkıyönetim askerî mahkemelerince elkonulması nedenleri ile 1402 Sayılı Yasa'nın 13/b maddesindeki ortak genel amaç bağlantısı koşulunun Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 4.5.1981 günlü, 1/1 sayılı İlke Kararı'nda öngörüldüğü biçimde gerçekleşmiş olması bakımından davanın Askerî Yargı yerinde görülmesi gerekir.

Bu durumda, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin görevsizlik kararının sanıklardan Yılmaz Çınar ve Ekrem Ertürk'ün tüm suçları, sanık Haydar Gözlü, Kemal Coşkun ve Dilaver Yıldırım'ın ise mahkûmiyetle sonuçlanan gasp suçları ile hakkında yargılamanın geçici olarak durdurulmasına karar verilen Ali Dursun ile ilgili kısmının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askerî Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, ancak Ankara 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nce sanıklardan Yılmaz Çınar, Haydar Gözlü ve Ekrem Ertürk dışındaki sanıklar haklarında verilen beraat ve mahkûmiyete ve sanık Haydar Gözlü'ye isnat olunan 6136 Sayılı Kanunun 13. maddesinde **ihlâl** suçundan verilen beraate ilişkin kararlar taraflarca temyiz edilmediği ve temyiz incelemesi sonunda;

1-Yargıtay 6. Ceza Dairesi'nin 27.6.1984 günlü, 1984/2583-5607 sayılı ilâmı ile; hükmün sadece temyiz kanun yoluna müracaatta bulunan sanıklar Yılmaz Çınar, Haydar Gözlü ve Ekrem Ertürk'e ilişkin mahkûmiyet kararları ve hürriyeti bağlayıcı cezaların miktarı itibarıyla resen temyiz incelemesine tabi olan sanıklardan Kemal Coşkun ve Dilaver Yıldırım haklarında gasb suçundan tesis edilen mahkûmiyet kararları yönünden bozulduğu ve bu duruma göre; temyiz incelemesine konu olmayan ve bağlantı dolayısıyla birleştirilmiş olan suçlara ilişkin olarak verilen beraat ve mahkûmiyet kararları kesinleştiği cihetle, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi'nin 19.11.1980 günlü, 1980/91-386 sayılı görevsizlik kararının adı geçen sanıklardan Yılmaz Çınar, ve Ekrem Ertürk'ün tüm suçları ve sanık Haydar Gözlü, Kemal Coşkun ve Dilaver Yıldırım'ın ise, mahkûmiyetle sonuçlanan gasp suçları ve hakkında yargılamanın geçici olarak durdurulmasına karar verilen sanık Ali Dursun ile ilgili kısmının kaldırılmasına;

2-Sanıklardan Rıza Sarıkaya hakkında Askeri Yargı yerinde görevsizlik kararı

.../...

mls

verilmiş ise de; Adli Yargı yerince görevsizlik kararı verilmemiş olduğundan ve sanıklar Haydar Gözlü, Zeki Budak, Hamili Yıldırım, Orhan Yıldırım, Bahri Yıldırım, Ahmet Tuncer, Feride Yıldırım, Şükûfe Yıldırım ve Şükran Yıldırım haklarında verilen beraat ve sanık Kemal Coşkun ile Dilâver Yıldırım haklarında gasb suçu dışında kalan ve mahkûmiyetle sonuçlanan suçları ile ilgili mahkûmiyet kararları, taraflarca temyiz edilmemekle kesinleştiğine nazaran, adı geçen sanıklara isnat olunan iş bu suçlara ilişkin olarak 2247 Sayılı Kanunun 14.maddesinde olumsuz görev uyuşmazlığı için öngörülen koşullar gerçekleşmediğinden, sözü edilen sanıkların yukarıda belirtilen suçları ile ilgili başvurunun aynı kanunun 27.maddesi uyarınca reddine, 8.10.1984 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

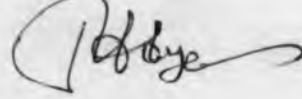
Başkan

Servet Tüzün

Üye

Y.İsmet Ayer

Üye

Mustafa Aksoy

Üye

Türkân Özyen

Üye

Necati Karakiş

Üye

Haruz T. Çelen

Üye

Muammer Aksüt

D/E

Bu kararın Resmi Gazete'de
Nayını Uygulayan
Başkan